

MEŽA KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS NR.18

Sēde notiek 2003. gada 3. septembrī

Sēdi vada: M.Roze

Piedalās:

konsultatīvās padomes locekļi – J.Biķis, J.Birģelis, A.Domkins, J.Donis, D.Dubrovskis (L.Līpiņa vietā), H.Jordāns, V.Līdaka, A.Orinskis, A.Ozols, U.Rotbergs, J.Spāre, M.Strazds, R.Strīpnieks, Ē.Zaķis, O.Žvagiņš;

I.Krūtainis – Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācija;

K.Šļakota – Latvijas Unibanka;

M.Krūtainis – Latvijas Kokrūpniecības federācija;

J.Rozītis – Pasaules Dabas fonds;

I.Silamiķele – Meža politikas departaments;

A.Čače - Meža politikas departaments;

M.Graudums - Meža politikas departaments;

A.Fišere - Meža resursu departaments;

A.Budreiko – Meža resursu departaments;

A.Ķurbe - Meža resursu departaments;

E.Stirna - Meža resursu departaments

Nepiedalās:

A.Cunskis, J.Priednieks

Preses pārstāvji: G.Ģērķis – “Baltijas Koks”, A.Lediņš - “Meža Vēstis”, I.Jakaitis – “Lietaskoks”

Protokolē: M.Mīkule

Darba kārtība:

1. Latvijas Meža konsultatīvās padomes 2003. gada 16. jūlija sēdes protokola apstiprināšana.
2. Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācijas pārstāvja apstiprināšana Latvijas Meža konsultatīvās padomes sastāvā.
3. Pasaules Dabas fonda pētījuma "Koku ciršana un iegūto kokmateriālu realizācija" *Tiesiskais regulējums, procedūras un to apiešanas iespējas* - prezentācija, diskusijas. Ziņo U.Rotbergs.
4. Citi jautājumi.

1. Latvijas Meža konsultatīvās padomes 2003. gada 16. jūlija sēdes protokola apstiprināšana.

Nolēma:

Apstiprināt 16.07.2003. Latvijas Meža konsultatīvās padomes (MKP) sēdes protokolu, ņemot vērā A.Orinska kunga precizējumu.

2. Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācijas pārstāvja apstiprināšana Latvijas Meža konsultatīvās padomes sastāvā.

Nolēma:

Pamatojoties uz Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācijas deleģējumu un iesniegtajiem dokumentiem, uzņemt Latvijas Meža konsultatīvās padomes sastāvā Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācijas valdes priekšsēdētāju I.Krūtaini.

3. Pasaules Dabas fonda pētījuma "Koku ciršana un iegūto kokmateriālu realizācija" Tiesiskais regulējums, procedūras un to apiešanas iespējas - prezentācija, diskusijas. Ziņo U.Rotbergs.

M.Roze

Pētījums ir analītisks dokuments, kas mudina izvērtēt un analizēt pašreizējo situāciju. Svarīgi, lai nozare neciestu no nelikumīgas koksnes ciršanas un nelikumīgiem darījumiem ar koksni un nesamazinātos eksporta apjomi, kas būtu bīstami ne tikai nozarei, bet arī visai Latvijas ekonomikai.

Vai ir ierosinājumi un priekšlikumi kā rīkoties?

H.Jordāns

Vērojamas tirgus dalībnieku aktivitātes, sevišķi Lielbritānijā šie jautājumi tiek aktualizēti. Vajadzētu diskutēt, kādā veidā, sadarbojoties organizācijām, meža nozares pārstāvjiem un bankām, izveidot darba grupu, kura ieteiktu, ko nepieciešams uzlabot, lai izskaustu nelikumīgos darījumus ar koksni. Meža nozare nav varējusi veiksmīgi lobēt savas intereses, tādēļ jāpaplašina iesaistīto loks, lai mazinātu "pelēko" sektoru.

Latvijas Kokmateriālu eksportētāju asociācijas (LKEA) viedoklis, ka jāpaplašina iesaistīto loks, tādēļ tiek veicināta sadarbība ar ārvalstu asociācijām.

K.Šļakota

Ir tikušies Latvijas Unibankas, Hansabankas un Hipotēku bankas pārstāvji un konstatējuši, ka banku pozīcijas ir līdzīgas, jo nav finansēti tādi projekti, kur nav skaidra nodokļu maksāšanas kārtība. Problēmu saskatām tajā apstākļī, to atzīst arī klienti, ka nav iespējams izsekot koksnes plūsmu. Nezināmas izcelsmes koksnes apjoms ir 20%, tai skaitā ietverot nezināmas izcelsmes eksporta koksni no Krievijas, Baltkrievijas, par kuru dati nesaskan ar Muitas dienesta datiem.

Labprāt piedalītos darba grupā, bet, mūsaprāt, svarīga ir arī valsts attieksme. Tika jau minēts par valsts pasūtījumu, lai arī neliels, tas būtu labs signāls tirgum. Svarīgs jautājums ir par piegāžu ķēžu sertifikāciju. To varētu risināt pēc lielāko pircēju pieprasījuma vai arī izsakot savu attieksmi. Apstiprinot metodiku, valsts deklarētu savu nostāju. Tad būtu vieglāk šos jautājumus risināt, jo pašreiz Valsts akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" (LVM) sertificētās meža platības ir stipri attālinātas no tirgus.

O.Žvagiņš

Pilnīgi piekristu K.Šļakotas kungam. Iepazīstoties ar šo pētījumu, atzīstu, ka, lai arī valsts daudzas lietas ir risinājusi, kokmateriālu uzskaites jautājums joprojām nav atrisināts. K.Šļakotas kungs arī minēja, ka piegāžu izsekošanas jautājums bez prasību pastiprināšanas no valsts puses nav iespējams. Vēlos uzzināt, kā Zemkopības ministrija

(ZM) redz "Apaļo kokmateriālu aprites likuma" tālāku virzību un kā MKP var šī likumprojekta virzību atbalstīt. Šobrīd vismaz no valsts puses netiek atbalstīta likumprojekta tālāka virzība. Piemēram, Tieslietu ministrija argumentē, ka likums nav nepieciešams, jo valstij ir jāpieņem pēc iespējas mazāk jaunus likumus. Izskatās, ka nav pietiekami spēcīgi lobīji, kas būtu par šīs jomas sakārtošanu.

M.Roze

Ministru kabinetā "Apaļo kokmateriālu aprites likums" netika noraidīts, bet tā tālāka virzība atlikta, argumentējot ar to, ka likuma pieņemšana neatrisinās visas uzskaites problēmas, jo līdzīgas problēmas ir arī saistībā ar citām preču grupām. Tika izteikts ierosinājums, ka nepieciešams aptverošs likums.

Frakcijas tikšanās laikā premjerministrs bija izbrīnīts, vai tiešām "Apaļo kokmateriālu aprites likuma" atlikšana atstās tik lielu iespaidu uz budžetu. Pēc pēdējām sarunām ar Finanšu ministriju situācija ir cerīgāka. Domāju, ka pārliecināsim arī Tieslietu ministriju, par to, ka, ja nav iespējams visu atrisināt uzreiz, nerisināt problēmas nav tas labākais variants. Protams, ļoti svarīgs ir MKP atbalsts tālākai likuma virzībai.

M.Strazds

Uzskatu, ka viens no svarīgākajiem aspektiem ir kokmateriālu uzskaitē. Prezētācijā bija redzami nelikumīgo ciršu piemēri, vienā no gadījumiem nelikumīgi nocirstie kokmateriāli kā pilnīgi oficiāli tika nodoti "Nelsam", kurš atzina, ka ir nopirkuši no konkrētā pircēja, zinot, ka tas ir likumpārkāpums.

Esmu pārliecināts, ka bankas, zinot šo situāciju, var ietekmēt aizrādot un brīdinot.

H.Jordāns

Šobrīd mēs jaucam cēloņus un sekas. Pēc fakta konstatācijas LKEA lūdza "Nelsam" pārbaudīt pavadzīmes. Pavadzīmēs tika norādīta likumīgas izcelsmes koksne no starppircēja. Piekrītu M.Strazda kungam, ka jautājums ir jārisina. Problēma – nesakārtota uzskaites sistēma.

Papildinot K.Šļakatas kunga teikto, vēlos minēt tirgus pieprasījumu. Gala produktu patērētājs pieprasa "zaļo" produktu. Ne visos, bet specifiskos nišu tirgos tiek pieprasīti sertificēti produkti, tādēļ jāveicina kontraktoru, mežizstrādātāju, tai skaitā transporta firmu, piegāžu ķēžu sertifikācija.

J.Biķis

Jāņem vērā, ka tirgus ir izkropļots, trūkst resursu, tāpēc nevar gaidīt, ka pircējs risinās šīs problēmas. Tā kā valsts ir ieguldījusi lielus līdzekļus meža sertifikācijā, ir jābūt nosacījumiem, kā iegūt iespēju izmantot valsts resursus. "Apaļo kokmateriālu aprites likuma" pārkāpējiem vajadzētu liegt vai ierobežot pieejamību valsts resursiem.

O.Žvagiņš

Pilnīgi piekrītot J.Biķa kunga teiktajam. MKP varētu izteikt aicinājumu valdībai likumprojektu "Apaļo kokmateriālu aprites likums" izskatīt un nosūtīt uz Saeimu.

R.Strīpnieks

Vēlos apliecināt, ka LVM 2000. gada pavasarī doto solījumu ir izpildījusi un 100% visu valsts meža platību apsaimniekošana ir sertificēta. Līdz ar LVM iekļaušanos arī apaļo kokmateriālu sortimenta izstrādē un tirdzniecībā, piedāvājam iespēju ne tikai iegādāties cirsmas sertificētās meža platībās, bet arī sertificēto apaļo kokmateriālu. LVM struktūrvienība, kura piegādā apaļos kokmateriālus patērētājiem, ir ar sertificētu piegāžu ķēdi un piegādā sertificētus apaļos kokmateriālus pārstrādes uzņēmumiem. Šobrīd sasaiste ar tirgu un sertificētajām meža platībām pazūd izstrādes uzņēmumos. Šī gada pilotprojektā piedāvājam izdevīguma aprēķinu ar atsevišķu indeksu, kas dod priekšrocības pārstrādes uzņēmumam, kas ir sertificējuši piegāžu ķēdi. Esam gatavi sadarboties ar Latvijas Kokrūpniecības federāciju un dot vēl lielākas priekšrocības šiem pārstrādes uzņēmumiem. Ne kontraktors, ne transporta firma nav kokmateriālu īpašnieki, bet gan pakalpojuma sniedzēji, līdz ar to, ja LVM ir sertificējusi piegāžu ķēdes, tad līdz patērētājiem nonāk jau sertificēts apaļais kokmateriāls.

A.Orinskis

Ar politiskām metodēm šo jautājumu nesakārtosim. Jārada sistēma, lai izskaustu nelikumīgas koksnes rašanos. Atbalstu O.Žvagiņa kunga priekšlikumu, ka vajag izteikt aicinājumu valdībai - izskatīt likumprojektu "Apaļo kokmateriālu aprites likums" un nosūtīt uz Saeimu. Ir izstrādāts *Apaļo kokmateriālu uzmērīšanas standarts*, jāpieņem noteikumi par šī standarta obligātu piemērošanu. Industrijas pārstāvji ir izteikuši savu atbalstu un ir gatavi šajā procesā iesaistīties.

Izsaku gatavību piedalīties darba grupā, jo esam pietiekami daudz ieguldījuši materiāli un intelektuāli, sakārtojot savu darbību atbilstoši *Likumam par atbilstības novērtēšanu*.

M.Roze

Uzskatu, ka darba grupā jābūt pārstāvjiem ne tikai no ZM, bet arī no citām valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijas un tām pakļautām iestādēm. Pētījumu var izmantot kā pamatu turpmākajam darbam.

U.Rotbergs

Svarīgi nolemt, kā turpināt darbu. Pasaules Dabas fonds rekomendē izveidot darba grupu, kurā būtu jāaicina piedalīties uzņēmējus, privāto sektoru, banku pārstāvjus. Vajadzētu nominēt arī atbildīgos no valsts institūcijām par šī jautājuma risināšanu, jo tā ir ne tikai meža nozares, bet visas sabiedrības problēma.

Ē.Zaķis

Pētījumā "Koku ciršana un iegūto kokmateriālu realizācija" 5.lpp. ir definēta nelegālā mežizstrāde. Vai pētījumā tika izmantota tikai Pasaules Bankas un meža nozares uzņēmumu vadības Meža forumā izstrādātā nelegālās mežizstrādes definīcija? Vai definīcija tiks vēl papildināta?

U.Rotbergs

Definīcija tika sašaurināta, jo pētījums nav par importa un eksporta darījumiem, bet gan sākot no pirmciršanas stadijas līdz darījumiem ar koksni vietējā tirgū.

A.Ozols

MKP varētu aicināt Ministru kabinetu paātrināt likumprojekta "Apaļo kokmateriālu aprites likums" izskatīšanu un nosūtīšanu Saeimai.

Runājot par piegāžu ķēžu sertifikāciju, par ko minēja J.Biķa kungs, A.Orinska kungs, K.Šļakotas kungs, likumprojektā ir noteikts, ja uzņēmumi vai privātpersonas izpilda likumā noteiktās prasības, tad nav problēmu sertificēt piegāžu ķēdes.

K.Šļakota

Likums ir svarīgs, lai varētu sodīt par pārkāpumiem, bet, manuprāt, svarīga ir arī valsts attieksme pret piegāžu ķēdēm kā tādām, neskatoties uz to, vai koksne tiek vai netiek uzmērīta. Valstij vajadzētu definēt savas prasības, lai bankai, kā trešajai pusei, kas finansē, būtu izpratne.

A.Ozols

Svarīgi ir paātrināt likumprojekta virzību. Valdībā, atzīstot, ka materiālo vērtību uzskaites dokumentēšana un kontroles mehānisms nav perfekts, tika pausta neizpratne, kāpēc meža nozare šī jautājuma risināšanā ir ieinteresēta vairāk nekā citas nozares. Ņemot vērā to, ka meža nozarei ir nozīmīga vieta Latvijas ekonomikā, 80% koksnes un tās produktu tiek eksportēti, un meža nozare nevar gaidīt, kamēr pārējās nozares sāks šo jautājumu risināt, tā ir kā katalizators. MKP lūgums paātrināt likumprojekta "Apaļo kokmateriālu aprites likums" izskatīšanu un nosūtīšanu Saeimai varētu veicināt ātrāku šī jautājuma risināšanu.

U.Rotbergs

Svarīgs ir process. Jautājums, vai darba grupai vajadzētu izteikt aicinājumu Latvijas valdībai un ministrijām sadarboties vai zemkopības ministram jau šobrīd vajadzētu lūgt iesaistīties minētajā darba grupā pārstāvjus no valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijām un tām pakļautām iestādēm?

A.Ozols

Zemkopības ministrija var uzņemties iesaistīt minētajā darba grupā pārstāvjus no valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijām un tām pakļautām iestādēm. ZM var nosūtīt vēstules vai veikt papildus ierakstu Ministru kabineta protokolā, pamatojoties uz MKP nolemto. Zemkopības ministrs ir solījis par šo problēmu informēt arī valdību.

J.Biķis

Vajadzētu papildus uzsvērt, ka valsts atbalsts būtu saņemams tikai tad, ja ir sertificētas piegāžu ķēdes un netiek pārkāpti uzskaites principi.

A.Ozols

Ja pārējiem MKP locekļiem nav iebildumu, priekšlikums akceptējams.

K.Šļakota

Vēlos aktualizēt vēl kādu problēmu. Tika runāts par nelikumīgo koksni, bet pastāv arī "puslikumīgā" koksne, kuras izstrāde notiek ar valsts akceptētu institūciju atbalstu, konkrēti domāju meža ierīkotājus. Meža izmantošanas plāns to atļauj darīt, bet mākslīgi

tiek samazināts koku vecums, netiek ņemtas vērā aizsargjoslas. Valstij būtu jākontrolē meža ierīkotāju darbs.

O.Žvagiņš

Šovasar ir pieņemti *Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi*, kuros taksatoriem ir noteikta obligāta reģistrācija. Ja kalendārā gada laikā inventarizācijas veicējs saņēmis atteikumu atbilstoši šo noteikumu 6. punktam vairāk kā par 10 % inventarizēto zemes vienību, tad nākamajā gadā tiek atteikta reģistrācija.

Nākamajā MKP sēdē par šo jautājumu varu informēt MKP locekļus.

K.Šļakota

Ir nepieciešams obligātais taksatoru audits.

O.Žvagiņš

Šobrīd tas notiek. Uz nākamo MKP sēdi sagatavošu īsu ziņojumu.

M.Strazds

10% ir pārāk "mīksta" barjera. Cik man zināms, esmu par šo jautājumu runājis ar mežziņiem, tad lielākajā skaitā gadījumu tas, ka taksators ir kļūdījies, nekur netiek dokumentēts. Par to tiek runāts arī izstrādājot Latvijas Meža un saistīto nozaru nacionālo programmu. Lai valsts iegūtu patiesu statistisko informāciju, būtu jāalgo neatkarīgus, Latvijas meža nozarē notiekošajā neieinteresētus taksatorus un jāveic testa pētījumu 1000 nogabalos, un jāsalīdzina ar pašreiz pieejamajiem datiem.

H.Jordāns

Pašlaik runājam par saturu, bet šodien nevarēsīm diskutēt par visiem aktuālajiem jautājumiem. Vajadzētu vienoties, kā risināsim radušos situāciju.

Priekšlikums, vienoties vai ZM uzņemsies koordinators lomu, iesaistot darba grupā pārstāvjus no valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijām un tām pakļautām iestādēm.

A.Ozols

ZM atbalsta H.Jordāna kunga priekšlikumu. Zemkopības ministrija apņemas iesaistīt minētajā darba grupā pārstāvjus no valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijām un tām pakļautām iestādēm. Pasauls Dabas fonds savukārt izveido iniciatīvas grupu, kas izstrādā un īsteno rīcības programmu nelikumīgās kokmateriāla plūsmas samazināšanai, kuru varētu akceptēt nākamajā MKP sēdē.

A.Orinskis

Atbalstu H.Jordāna kunga priekšlikumu, ka šobrīd nevajadzētu runāt par visiem aktuālajiem jautājumiem, bet tā kā tika runāts par sertificētajiem taksatoriem, vēlos piebilst, ka nezinu nevienu institūciju Latvijā, kas sertificētu taksatorus. Priekšlikums, šo jautājumu risināt atbilstoši likumam *Par atbilstības novērtēšanu*.

O.Žvagiņš

Nenoliedzu, ka uz meža inventarizāciju, kas ir saimniecisko pasākumu plānošanas pamatā, pastāv ekonomiskais spiediens. Neapgalvoju, ka ar resursiem, kas ir valsts rīcībā šo ekonomisko spiedienu iespējams novērst. Nākamajam gadam Valsts meža dienesta budžets ir samazināts par pusmiljonu. Jau sen MKP locekļi atbalstīja jautājumu par meža statistiskās inventarizācijas veikšanu. Manuprāt, ja valstij ir nepieciešama informācija uz kuru balstīt stratēģisko plānošanu, tad ir jāiedala resursi šādas inventarizācijas veikšanai. Igaunijā tika konstatēts, ka ir iespējams divkārtot ciršanas apjomus. Lūdzu, A.Ozola kungs, informējiet par statistisko inventarizāciju Latvijā.

A.Ozols

Meža attīstības fonda programmā paredzēts šogad uzsākt meža resursu monitoringa sagatavošanas darbus.

Priekšlikums - vienoties par šodien apskatīto jautājumu un izvirzīt jautājumus nākamajai MKP sēdei. Tie varētu būt:

- meža statistiskā inventarizācija un personas, kas to veic;
- apstiprināt izveidoto darba grupu un izteikt priekšlikumus darba programmai.

U.Rotbergs

Aicinu vienoties un, pirmkārt, lūgt Ministru kabinetu paātrināt likumprojekta “Apaļo kokmateriālu aprites likums” izskatīšanu un nosūtīšanu Saeimai, otrkārt, Pasauls dabas fonds sadarbībā ar industrijas pārstāvjiem un ieinteresēto sektoru pārstāvjiem izveido iniciatīvas grupu, kas izstrādā un īsteno rīcības programmu nelikumīgās kokmateriāla plūsmas samazināšanai. Treškārt, Zemkopības ministrija uzaicina minētajā darba grupā pārstāvjus no valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijām un tām pakļautām iestādēm.

Kādā veidā izpaudīsies MKP locekļu lēmums paātrināt likumprojekta “Apaļo kokmateriālu aprites likums” izskatīšanu?

A.Ozols

Lēmums tiks fiksēts protokolā un pievienots kā protokola izraksts likumprojektam “Apaļo kokmateriālu aprites likums”, kad tiks lūgts paātrināt tā izskatīšanu Ministru kabinetā.

H.Jordāns

Lūgums lēmuma daļā iekļaut arī J.Biķa kunga ieteikumu – veicināt piegāžu ķēžu sertifikāciju ar valsts pasūtījumiem.

Nolēma:

- 1) Lūgt Ministru kabinetu paātrināt likumprojekta “Apaļo kokmateriālu aprites likums” izskatīšanu un nosūtīšanu Saeimai.
- 2) Pasauls Dabas fonds sadarbībā ar meža nozares pārstāvjiem un ieinteresēto sektoru pārstāvjiem izveido darba grupu, kas izstrādās un īsteno rīcības programmu nelikumīgās kokmateriāla plūsmas samazināšanai.
- 3) Zemkopības ministrija uzaicina darba grupā, kas izstrādās un īsteno rīcības programmu nelikumīgās kokmateriāla plūsmas samazināšanai, pārstāvjus no

valsts pārvaldes institūcijām - Finanšu, Ekonomikas un Iekšlietu ministrijām un tām pakļautām iestādēm.

- 4) ZM atbalstīt prasību valsts pasūtījumu gadījumos obligātu koksnes piegāžu ķēžu sertifikāciju pasūtījuma izpildītājiem uzņēmumiem.

Zemkopības ministrs

M.Roze

Protokolēja

M.Mīkule